

STUDIES IN LAW AND ECONOMICS

studia

PRAWNO

EKONOMICZNE

studia

**PRAWNO
EKONOMICZNE**

TOM XCVII

2015

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

REDAKCJA NACZELNA WYDAWNICTW
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

Krystyna Czyżewska, Edward Karasiński, Wanda M. Krajewska (redaktor naczelny),
Henryk Piekarski, Jan Szymczak

90-505 Łódź, ul. M. Skłodowskiej-Curie 11

tel.: (42) 665-54-59; faks: (42) 665-54-64

Sprzedaż wydawnictw: tel.: (42) 66-55-448, <http://sklep.ltn.lodz.pl>

<http://www.ltn.lodz.pl> e-mail: biuro@ltn.lodz.pl

STUDIES IN LAW AND ECONOMICS

RADA REDAKCYJNA

Marek Belka (UŁ), Andrzej Bocian (UwB), Henryk Dunajewski (Aix-en-Provence),
Jan Filip (Uniwersytet im. Masaryka, Brno), Karel Klima (Zachodnio-Czeski Uniwersytet, Pilzno),
Eugeniusz Kwiatkowski (UŁ), Halina Mortimer-Szymczak (UŁ), Vytautas Nekrošius (Uniwersytet
Wileński), Stanisław Rudolf (UŁ), Zygfryd Rymaszcwski (UŁ), Joanna Schmidt-Szalewski
(Uniwersytet w Strasbourgu), Michał Seweryński (UŁ), Krzysztof Skotnicki (UŁ),
Marek Zirk-Sadowski (UŁ)

REDAKCJA

REDAKTOR NACZELNY: Anna Pikulska-Radomska

Część prawnicza

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO: Agnieszka Liszewska

SEKRETARZ REDAKCJI: Dagmara Skrzywanek-Jaworska

Część ekonomiczna

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO: Piotr Urbanek

SEKRETARZ REDAKCJI: Joanna Działo

RECENZENCI ARTYKUŁÓW TOMÓW 94–97

(Część prawnicza)

Łukasz Błaszczak, Teresa Dębowska-Romanowska, Marzena Dyjakowska, Kinga Flaga-Gierusińska,
Mariusz Golecki, Agnieszka Góra-Błaszczkowska, Anna Górczyńska, Bożena Gronowska,
Maciej Gutowski, Joanna Jagoda, Andrzej Jarocho, Małgorzata Król, Ziemowit Kukulski,
Monika Lewandowicz-Machnikowska, Maciej Marszał, Marian Mikołajczyk, Ireneusz Mirek,
Leszek Mitrus, Monika Namysłowska, Iwona Niżnik-Dobosz, Alicja Pomorska, Jerzy Skorupka,
Danuta Tarnowska, Sylwia Wojtczak, Jakub Zięty

(Część ekonomiczna)

Agata Adamska, Jan Bednarczyk, Sławomir Bukowski, Waldemar Florczak, Ewa Gajda,
Marta Gancarczyk, Bogna Gawrońska-Nowak, Jolanta Grotowska-Leder, Robert Karp, Bożena Kołaczek,
Izabela Koładkiewicz, Anna Kosut, Jolanta Kurkiewicz, Ireneusz Kuroпка, Marek Kuryłowicz,
Andrzej Rączszek, Stanisław Rudolf, Adam Samborski, Barbara Szatur-Jaworska, Grażyna Skąpska,
Tomasz Tokarski, Renata Walczak, Agata Zagórowska, Danuta Zawadzka.

REDAKTOR JĘZYKOWY: Marta Szymor-Rólczak

OPRACOWANIE TECHNICZNE TEKSTU: Anna Wiśniewska-Grabarczyk

Wydano z pomocą finansową Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego
i Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego

Czasopismo indeksowane jest w bazach CEJSH, Copernicus, CEEOL, BAZ EKON, EBSCOhost,
ERIH Plus, Proquest i znajduje się na liście ministerialnej czasopism punktowanych.

Artykuły czasopisma w elektronicznej wersji są dostępne w bazach CEJSH, CEEOL, EBSCOhost,
BAZ EKON, Proquest i na platformie eppn oraz IBUK.

Wydanie I, wersja drukowana pierwotna

© Copyright by Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 2015

Projekt okładki: Hanna Stańska

Opracowanie komputerowe: „PERFECT” Marek Szychowski, tel. 42 215-83-46

Druk: 2K Łódź sp. z o.o., ul. Płocka 35/45, www.2k.com.pl, 2k@2k.com.pl

Nakład: 200 egz.

ISSN 0081-6841

SPIS TREŚCI

CONTENTS

PRAWO – THE LAW

Cezary BŁASZCZYK Libertarianizm wobec kryminalizacji „insider tradingu”	11
<i>Libertarianism’s Perspective on Penalization of “Insider Trading”</i>	
Jacek IZYDORCZYK Obowiązek badania kwalifikacji prawnej czynu przez organy stosujące tymczasowe aresztowanie	43
<i>Questions on Legal Qualification of a Crime and Detention Pending Trial</i>	
Sebastian MATYJEK Prawne i faktyczne warunki realizacji mandatu radnego gminy	53
<i>Legal and Factual Conditions for the Implementation of the Mandate of the Commune Councilor</i>	
Monika PRZYBYLSKA-CZAŃSKIEWICZ Prawne zasady dostępu do sieci infrastrukturalnej w sektorze energii odnawialnej	69
<i>Legal Access to the Network Infrastructure in the Renewable Sector Title of the Paper</i>	
Zofia SZAFRAŃSKA-CZAJKA O „istocie ludzkiej” – status prawny i aksjologiczny życia ludzkiego w prenatalnej fazie rozwoju na przykładzie wybranych dokumentów prawnych Rady Europy na gruncie piśmiennictwa polskiego	83
<i>About Human Being – Legal and Axiological Status of Human Life in the Prenatal Stage of Development Based on Selected Acts of the Council of Europe in the Light of Polish Literature</i>	

Tomasz TULEJSKI
 Kontraktualizm versus federalizm. Argument konstytucyjnoprawny
 Johna Caldwella Calhouna w okresie kryzysu nullifikacyjnego 107
*Contractarianism versus federalism. John C. Calhoun's constitutional
 arguments during Nullification Crisis*

Tatiana WROCLAWSKA
 Szczególna pozycja posła-pracownika a interes pracodawcy 145
*The Specific Position of the Deputy as an Employee in the Light
 of Employer's Interest*

Recenzja

Jean-Michel Lafleur, *Transnational Politics and the State. The External Voting
 Rights of Diasporas*, Routledge, New York 2013, 190 ss. (rec. Marcin RULKA) 167

EKONOMIA – THE ECONOMICS

Agata ADAMSKA, Tomasz J. DĄBROWSKI
 Znaczenie reputacji spółek w różnych systemach ładu korporacyjnego 181
*The Importance of Corporate Reputation in Different Systems of Corporate
 Governance*

Janusz BILSKI, Małgorzata JANICKA
 Kryzys strefy euro. Przypadek Grecji 199
The Eurozone Crises. The Case of Greece

Natasza DURAJ, Tomasz SOSNOWSKI
 Zabezpieczenie finansowe rezerwami bilansowymi działalności nowych
 spółek giełdowych 217
*Financial Protection with the Balance Sheet Provisions of the New
 Stock Companies*

Alina GRYNIA
 Innowacyjność i konkurencyjność międzynarodowa Litwy 239
The Impact of Innovation on International Competitiveness of Lithuania

Elżbieta KRYŃSKA
 Delokalizacja miejsc pracy w globalnej gospodarce 259
Relocation of Jobs in the Global Economy

Justyna LUČIŃSKA Kapitał ludzki a wzrost gospodarczy Litwy w latach 2008–2011	273
<i>Human Capital and Economic Growth of Lithuania in Period 2008–2011</i>	
Artur MODLIŃSKI, Aron WADLEWSKI Proces utraty pozycji monopolistycznej przez Poczta Polską	291
<i>The Process of Losing the Monopoly Position by Polish Post</i>	
Damian MOWCZAN Optymalny poziom zróżnicowania płac w polskich województwach a wzrost gospodarczy	303
<i>Optimal Level of Wage Inequalities in Polish Regions and Economic Growth</i>	
Aleksandra NOWAKOWSKA Budowanie inteligentnych specjalizacji – doświadczenia i dylematy polskich regionów	325
<i>Building Smart Specialization – Experiences and Dilemmas of Polish Regions</i>	
Janusz SKODLARSKI Liberalizm gospodarczy w opinii współczesnych badaczy francuskich	341
<i>Economic Liberalism in the Opinion of Contemporary French Scientific Milieu</i>	
Jarosław WOŁKONOWSKI Przestrzenne zróżnicowanie kapitału ludzkiego na Litwie w okresie 2001–2011	353
<i>Spatial Diversity of Human Capital in Lithuania in the Period 2001–2011</i>	

STUDIA PRAWNO-EKONOMICZNE, TOM 97/2015
Streszczenia / Summary

PRAWO – THE LAW

Cezary Błaszczak
Dr nauk prawnych, Poland
e-mail: c.l.blaszczak@gmail.com

LIBERTARIANIZM WOBEC KRYMINALIZACJI „INSIDER TRADINGU”

(Streszczenie)

Współczesny libertarianizm, zwłaszcza jego odłam radykalny (propertarianistyczny i antyautorytarystyczny) odróżnia się od pozostałych doktryn politycznych swoim szczególnym stanowiskiem wobec prawnych i ekonomicznych aspektów instytucji insider tradingu. Niezależnie od tego, czy argumentacja libertarian oparta jest na doktrynie praw naturalnych i absolutyzmu etycznego, czy też przeciwnie – ma ona charakter konsekwencjonalistyczny, libertarianie, opierając się na Austriackiej Szkole Ekonomii krytykują reżimy informacyjne zawarte w większości regulacji prawa rynku kapitałowego na świecie. Podnosi się, że insider trading nie jest nieetyczny, ponieważ każdy właściciel ma prawo rozporządzać przedmiotem swojej własności i kontraktować zgodnie ze swoją wolą (tak np. M.N. Rothbard, R.W. McGee, T. Machan, R.P. Murphy), lecz nawet gdyby był nieetyczny – nie ma żadnego powodu, by prawo ingerowało w każde ludzkie nieetyczne zachowanie (tak np. W.E. Block). Insider trading może być także postrzegany jako przypadek tzw. „przestępstwa bez ofiar”. Z kolei libertarianie blijscy argumentacji utylitarystycznej argumentują, że insider trading ma tak naprawdę dobroczynne skutki dla rynku kapitałowego – i to zarówno dla insidera, jak i outsidera. W modelu tym zakłada się, że insider trading pozwala na bardziej precyzyjną wycenę instrumentów finansowych, a także przyczynia się do wzmożenia płynności rynku (tak np. P.J. Engelen, L.V. Liedekerke, H.G. Manne). W tym stanie rzeczy libertarianie opowiadają się za depenalizacją insider tradingu.

Słowa kluczowe: *insider trading*; libertarianizm; giełda; Austriacka Szkoła Ekonomii

LIBERTARIANISM'S PERSPECTIVE ON PENALIZATION OF „INSIDER TRADING”

(Summary)

Modern libertarianism, especially its radical branch, distinguishes itself from most of other political doctrines by its unique approach towards law and economics of insider trading. Whether based on natural rights doctrine and ethical absolutist or consequentialist (mostly utilitarian), libertarians of Austrian School of Economics descent criticize the current approach towards insider trading. It is maintained that insider trading is not unethical, it is every man's right to dispose of his property and conclude an agreement as he pleases (M.N. Rothbard, R.W. McGee, T. Machan, R.P. Murphy), but even if it were, there is no reason for suppression of every immoral activity (W.E. Block). Insider trading might be also perceived as a “victimless crime” case. Libertarians of utilitarian orientation argue however, that insider trading is in fact beneficial both for insider and outsider. It is supposed to allow more accurate pricing of stocks and market liquidity (P.J. Engelen, L.V. Liedekerke, H.G. Manne). Thus radical libertarians argue for decriminalization of insider trading.

Keywords: *insider trading*; libertarianism, stock exchange; Austrian School of Economics

Jacek Izydorczyk
Dr hab., prof. UŁ, Zakład Postępowañ Karnych Szczególnych
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki, Poland
adwokat; e-mail: jizydorczyk@wpia.uni.lodz.pl

**OBOWIĄZEK BADANIA KWALIFIKACJI PRAWNEJ CZYNU
PRZEZ ORGANY STOSUJĄCE TYMCZASOWE ARESZTOWANIE**

(Streszczenie)

Artykuł dotyczy kwestii obligatoryjnego badania istnienia podstaw stosowania tymczasowego aresztowania na każdym etapie postępowania karnego – również w odniesieniu do oceny prawidłowości kwalifikacji prawnej czynu. Zdumiewającym jest bowiem to, że pomimo jednoznacznego stanowiska doktryny prawa oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego, wciąż w praktyce sądowej pojawiają się poglądy kontestujące tę zasadę.

Słowa kluczowe: tymczasowe aresztowanie; kwalifikacja prawna czynu; podstawy stosowania tymczasowego aresztowania

QUESTIONS ON LEGAL QUALIFICATION OF A CRIME AND DETENTION PENDING TRIAL]

(Summary)

Article describes how important are so-called legal grounds of detention pending trial. Moreover, every court and every judge should control a legal qualification of a crime in every “arrest case”. If not, there is no a due process of law. The Polish Supreme Court pointed that many times; as same as Polish theorists of criminal law. Unfortunately, in some cases some courts forget that.

Keywords: detention pending trial in Poland; legal qualification of a crime; legal grounds of detention pending trial

Sebastian Matyjek
Doktorant w Zakładzie Prawa Samorządu Terytorialnego
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: sebolm@gmail.com

PRAWNE I FAKTYCZNE WARUNKI REALIZACJI MANDATU RADNEGO GMINY

(Streszczenie)

Artykuł przedstawia problematykę prawnych i faktycznych warunków realizacji mandatu radnego gminy. Omawiane zagadnienia dotyczą pojęcia mandatu radnego, procedury jego uzyskania, a także uprawnień i obowiązków ciążących na osobie piastującej to stanowisko. Szczegółowej analizie zostały poddane regulacje prawne ochrony stosunku pracy radnego mające zapewnić stabilność zatrudnienia u dotychczasowych pracodawców i wyeliminować próby wpływania na decyzje radnego w potencjalnych głosowaniach. Kolejnym problemem, na jaki autor zwrócił uwagę, to są zakazy i wyłączenia gwarantujące transparentność działalności radnych. Celem tych przepisów jest unikanie nadużyć związanych z zajmowanym stanowiskiem i zapobieganie konfliktom interesów. Ustawodawca wprowadził regulacje wskazujące, jakie stanowiska nie mogą być łączone z mandatem radnego. Nie wszystkie normy o charakterze *incompatibilitas* są wolne od wad, co zostało wskazane w treści artykułu.

Przedstawione fakty dowodzą, jak ważną rolę pełni radny gminy i jak wiele obowiązków na nim spoczywa. Wyborcy oddający głos na swojego kandydata oczekują, aby kierował się dobrem swojej wspólnoty samorządowej i nie sprzeniewierzył się obietnicom, jakie przedstawił w programie wyborczym.

Słowa kluczowe: samorząd terytorialny; gmina, radni; obowiązki radnego; uprawnienia radnego

LEGAL AND FACTUAL CONDITIONS FOR THE IMPLEMENTATION OF THE MANDATE OF THE COMMUNE COUNCILOR

(Summary)

This article presents a legal problem in the implementation of the mandate of the commune councilor. A thesis contains fundamental data about obligations and prerogatives of local authorities. The work explains the principles of employment commune councilor in local government. The article contains information about the impact of the decisions in the voting councilor. Another problem is the ban on and off to ensure the transparency of the activities of councilors. The main purpose of these rules is to avoid misuse of the position held and prevention of conflicts of interest. The legislator has introduced regulations about which position can not be combined with the mandate of councilor. Not all standards of an incompatibility are free from defects as indicated in the article. The facts demonstrate the important role of councilor. The electorate expects councilor will head for the good of their community and not disappoint their voters.

Keywords: local government; community; local authorities; obligations of local authority; prerogatives of local authority

Monika Przybylska-Cząstkiewicz
Dr, Zakład Polityki Gospodarczej i Prawa
Wydział Przyrodniczo-Technologiczny
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Poland
e-mail: monika.przybylska-czastkiewicz@up.wroc.pl

PRAWNE ZASADY DOSTĘPU DO SIECI INFRASTRUKTURALNEJ W SEKTORZE ENERGII ODNAWIALNEJ

(Streszczenie)

Artykuł dotyczy dostępu instalacji odnawialnych źródeł energii do sieci elektroenergetycznej. Przyjęcie 20 lutego 2015 roku ustawy o odnawialnych źródłach energii i zakończenie procesu implementacji dyrektywy 2009/28/WE stanowią dobry moment, aby dokonać oceny regulacji krajowych w zakresie przyjęcia zasady uprzywilejowanego dostępu instalacji odnawialnych źródeł energii do sieci infrastrukturalnej, którą ustanawia dyrektywa 2009/28/WE. Ocena wspomnianych regulacji wskazuje na pewne mankamenty uprzywilejowanego dostępu instalacji odnawialnych źródeł energii do sieci, dlatego wskazano kierunki wykładni prawa krajowego w kontekście zasad prawa europejskiego, bez konieczności wysuwania wniosków *de lege ferenda* w odniesieniu do obowiązującej ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Słowa kluczowe: energia odnawialna; instalacje OZE; przyłączenie do sieci infrastrukturalnej

LEGAL ACCESS TO THE NETWORK INFRASTRUCTURE IN THE RENEWABLE SECTOR TITLE OF THE PAPER

(Summary)

Article refers to the principle of third party access to the network infrastructure in renewable energy sector. Adoption of the law on renewable energy sources (February 20, 2015) as well as completion of the implementation of the Directive 2009/28/EC are a good moment to assess national regulation in terms of acceptance of the principle of privileged access to the network infrastructure laid down in Directive 2009/28/EC. Assess of the Polish regulations shows that the internet system has defects Therefore, article shows the direction of interpretation of national law in the context of the European legislation. The Author does not intend to create *de lege ferenda* conclusions to the law on renewable sources.

Keywords: renewable energy; renewable energy installations; access to the network infrastructure

Zofia Szafrńska-Czajka
Mgr, Katedra Socjologii Polityki i Moralności, Instytut Socjologii
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: szafranska.zofia@gmail.com

**O „ISTOCIE LUDZKIEJ” – STATUS PRAWNY I AKSJOLOGICZNY ŻYCIA LUDZKIEGO
W PRENATALNEJ FAZIE ROZWOJU NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH
DOKUMENTÓW PRAWNYCH RADY EUROPY NA GRUNCIE PIŚMIENICTWA POLSKIEGO**

(Streszczenie)

Artykuł porusza problematykę statusu życia ludzkiego w prenatalnej fazie rozwoju. Przeprowadzona analiza treści odwołuje się do wybranych dokumentów Rady Europy z lat 1976–2003, dotyczących ludzkiej biogenezy. Najistotniejszym z nich jest Europejska Konwencja Bioetyczna. Przeprowadzony przez autora dyskurs ma charakter interdyscyplinarny, a poddawane badaniom zagadnienia wykraczają poza ramy nauk prawnych i społecznych. Istotą sporu, z prawnego punktu widzenia, jest brak koherentnej definicji terminów „istota ludzka” i „osoba”, stosowanych m.in. w EKB. Rozważania merytoryczne zamyka przykład orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, ilustrujący kondycję prawa międzynarodowego w omówionym zakresie, jest to orzeczenie w sprawie Thi-Nho Vo przeciwko Francji (sygn. 53924/00), złożonej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

Słowa kluczowe: bioprawo; Europejska Konwencja Bioetyczna; istota ludzka; osoba ludzka

**ABOUT HUMAN BEING – LEGAL AND AXCIOLOGICAL STATUS OF HUMAN LIFE
IN THE PRENATAL STAGE OF DEVELOPMENT BASED ON SELECTED ACTS
OF THE COUNCIL OF EUROPE IN THE LIGHT OF POLISH LITERATURE**

(Summary)

The following article is the result of deliberations on the interdisciplinary debate conducted around the the status of prenatal human life in selected documents of the Council of Europe. The methodological basis for the studies was the content analysis of selected legislative documents announced by the CoE between 1976 and 2003. All divagations are taken from the legal and social perspective and focused on the European Convention on Human Rights and Bioethics. In this paper, I made a brief presentation of selected deeds established by the CoE that apply for the protection of human life in its prenatal stage. I have endeavored to present the difficulty of developing a coherent definition of the following concepts: “human being” and “person”. There is not any legal designation of this two terms. Furthermore, the following paper raise the topic of human rights and the scope of its protection. The summarization of this article contains of a verdict of the European Court of Human Rights of 8th July 2004 on Vo v. France.

Keywords: biolaw; The European Convention on Bioethics; human being; person

Tomasz Tulejski
Dr hab. prof. UŁ, Katedra Doktryn Polityczno-Prawnych
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: ttulejski@tlen.pl

KONTRAKTUALIZM VERSUS FEDERALIZM. ARGUMENT KONSTITUCYJNOPRAWNY JOHNA CALDWELLA CALHOUNA W OKRESIE KRYZYSU NULLIFIKACYJNEGO

(Streszczenie)

Autor przedstawia główne argumenty konstytucyjne na rzecz uprawnień stanowych sformułowane przez Johna Caldwell Calhouna – amerykańskiego polityka i teoretyka polityki – podczas kryzysu nullifikacyjnego, który wzmógł antagonizmy pomiędzy Karoliną Południową i rządem federalnym. Kryzys miał miejsce po tym, jak Karolina Południowa zadeklarowała, że taryfy celne z lat 1828 i 1832 (tzw. taryfa odrazy) były niekonstytucyjne i dlatego zostały unieważnione przez suwerenny stan. Według autora J.C. Calhoun, odrzucający filozofię centralizacji prezentowaną przez Sąd Najwyższy i administrację prezydencką, zaproponował teorię nullifikacji, która opierała się na argumentach Thomasa Jeffersona i Jamesa Madisonsa, zawartych w Rezolucjach Kentucky i Wirginii z 1798 roku. Autor dowodzi, że filozofia prawa i polityki J.C. Calhouna zalicza się do tradycji południowoatlantyckiego agrarnego republikanizmu, opartego na zdecentralizowanym porządku moralnym i religijnym wywodzonym z idei subsydiarności i Stanów Zjednoczonych jako unii suwerennych stanów.

Słowa kluczowe: John C. Calhoun; federalizm amerykański; wojna secesyjna; Stare Południe

CONTRACTARIANISM VERSUS FEDERALISM. JOHN C. CALHOUN'S CONSTITUTIONAL ARGUMENTS DURING NULLIFICATION CRISIS

(Summary)

The Author presents main constitutional arguments for states' rights formulated by John Caldwell Calhoun – American politician and political theorist – during the Nullification Crisis, which involved a confrontation between South Carolina and the federal government. The crisis ensued after South Carolina declared that the federal Tariffs of 1828 and 1832 (Tariff of Abominations) were unconstitutional and therefore null and void within the sovereign boundaries of the state. For the Author J.C. Calhoun rejecting the centralization philosophy of Supreme Court and presidential administration proposed the theory of nullification based on Jefferson's and Madison's arguments included in the Kentucky and Virginia Resolutions of 1798. The Author argues, that J.C. Calhoun's political and law philosophy represents of the South Atlantic tradition of agrarian republicanism relied on a decentralized moral and religious order based on the idea of subsidiarity and Unites States as the Union of sovereign and free states.

Keywords: John C. Calhoun; American federalism; American civil war; Old South

Tatiana Wrocławska

Dr hab. prof. nadzw. UŁ, Katedra Powszechnej Historii Państwa i Prawa

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki, Poland

e-mail: tadeusz_szulc@wp.pl

SZCZEGÓLNA POZYCJA POSŁA-PRACOWNIKA A INTERES PRACODAWCY

(Streszczenie)

Prezentowane opracowanie zawiera krytyczne uwagi na temat pozycji posła-pracownika. Punkt odniesienia stanowi w tym przypadku interes pracodawcy. Obowiązki, nałożone na pracodawców zatrudniających pracowników piastujących mandat posła (senatora) wydają się nieproporcjonalne do obecnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych. Widoczne jest to zwłaszcza na przykładzie małych pracodawców. Wątpliwości budzi nie tylko dyferencjacja statusu pracowniczego posłów zawodowych oraz niezawodowych, jaka występuje w zakresie ochrony szczególnej, ale także sam zakres powyższej ochrony oraz obowiązek dopuszczenia pracownika do pracy po zakończeniu pełnienia mandatu. W omawianym zakresie zastanawia też możliwość odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu pracy oraz innych ustaw i rozporządzeń, regulujących sytuację pracowniczą. Dość wątpliwie ze względu na obowiązek udzielania zwolnień od pracy wypada również pozycja posłów nie korzystających z urlopów bezpłatnych. Pomimo występującej w literaturze krytyki przedmiotowych unormowań prawnych (powoływane w opracowaniu stanowisko Jakuba Steliny), przeniesionych z poprzednio obowiązującej ustawy, jak dotychczas nie doszło do zmiany wątpliwych przepisów.

Słowa kluczowe: uprawnienia posłów; interes pracodawcy; urlop bezpłatny; powrót do pracy; trwałość stosunku pracy; ochrona szczególna.

THE SPECIFIC POSITION OF THE DEPUTY AS AN EMPLOYEE IN THE LIGHT OF EMPLOYER'S INTEREST

(Summary)

Presented paper contains comments and analysis related to the position of the Member of Parliament (Deputy, Senator) as an employee from the point of view of the employer's interest. The Deputies who exercise the mandate and remain in labour relations with their previous employer could be divided into two categories: those who have got the unpaid leave (granted on employee's request) and those who are actively performing their employee's being entitled to a leave of absence for the entire working day or any part thereof, as required to perform duties connected with mandate. It is connected with the assessment of duties, which encumbered the person employing employee who have held the Deputy's mandate (Senator's mandate). Doubts that arise in relation to these charges also update the questions about the legal status of the Parliament's Member (professional or nonprofessional). The study also presents the viewpoint at the position of the Member of Parliament as a representative of the public interest when this status is linked to the status of the employee. It implies the question of the boundaries of acceptable conjunction of the above mentioned status with the employee's duties and responsibilities.

Keywords: deputy's rights; employer's interest; unpaid leave; return to work; employment permanence; special employment protection

EKONOMIA – THE ECONOMICS

Agata Adamska

Dr, Zakład Marketingu Wartości, Instytut Zarządzania Wartością,
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, Poland
e-mail: tomasz.dabrowski@sgh.waw.pl

Tomasz J. Dąbrowski

Dr hab., Zakład Zarządzania Finansami Przedsiębiorstwa
Instytut Finansów Korporacji i Inwestycji
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie. Poland
e-mail: agata.adamska@sgh.waw.pl

ZNACZENIE REPUTACJI SPÓŁEK W RÓŻNYCH SYSTEMACH ŁADU KORPORACYJNEGO

(Streszczenie)

Problematyka ładu korporacyjnego i zależności łączących go z czynnikami o charakterze instytucjonalnym systematycznie zyskuje na znaczeniu. Najczęściej przedmiotem analizy staje się wpływ czynników instytucjonalnych na kształt systemu *corporate governance*, rzadziej natomiast zwraca się uwagę na zjawisko zwrotnego oddziaływania tego systemu na instytucje. Swoiste cechy poszczególnych systemów władztwa korporacyjnego sprawiają, że ta sama instytucja może odgrywać w każdym z nich bardziej lub mniej istotną rolę, co w rezultacie prowadzi do jej rozwoju lub wpływa na ten rozwój hamująco. W artykule skoncentrowano się na jednej z takich instytucji – reputacji i ocenie jej znaczenia w różnych systemach ładu korporacyjnego. Dokonując porównania systemu otwartego i zamkniętego stwierdzono, że reputacja ma większe znaczenie w przypadku pierwszego z nich. Wynika to z samych cech reputacji, która jest ważnym nośnikiem informacji pozwalających na zmniejszenie asymetrii informacyjnej występującej między spółką (zarządem) a akcjonariuszami. Reputacja stanowi również skuteczny mechanizm regulacji ograniczający skłonność zarządu do zachowań oportunistycznych, których występowanie jest tak istotne w wertykalnym konflikcie agencji.

Słowa kluczowe: ład korporacyjny; instytucje; reputacja; asymetria informacyjna; konflikt agencji

THE IMPORTANCE OF CORPORATE REPUTATION IN DIFFERENT SYSTEMS OF CORPORATE GOVERNANCE

(Summary)

The article is concerned a role of corporate reputation in different corporate governance systems. There are many corporate governance systems existing in the world. Fundamentally, it is open system (outsider system) and closed system (insider system) that are enumerated as the two leading ones. Both systems were characterized in the article by comparison of populations of companies listed

on Polish and American capital market. In the analysis were considered factors such as: maturity of the companies, ownership structure, control mechanisms, as well as institutional conditions. These differences in corporate governance systems constitute one of the factors that determine a role of corporate reputation in the society. The conclusion is that corporate reputation is more important in the open system of corporate governance than in the closed one.

Keywords: corporate governance; institutions; reputation; informational asymmetry; agency conflict

Janusz Bilski

Prof. zw. dr hab., Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, Poland

e-mail: jbilski@uni.lodz.pl

Małgorzata Janicka

Dr hab. prof. UŁ., Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, Poland

e-mail: mjanicka.uni@gmail.com

KRYZYS STREFY EURO. PRZYPADEK GRECJI

(Streszczenie)

Celem artykułu jest próba zdefiniowania uwarunkowań wybuchu kryzysu w strefie euro, ze szczególnym uwzględnieniem Grecji, której obecna sytuacja gospodarcza stawia pod znakiem zapytania perspektywy przystąpienia do strefy euro krajów takich jak Polska. Nasze badania wskazują, że przyczyny kryzysu w Grecji można rozpatrywać dwutorowo – jako pochodną uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych. Pod pojęciem uwarunkowań zewnętrznych rozumiemy mechanizmy działania strefy euro, zaś pod pojęciem uwarunkowań wewnętrznych – sposób funkcjonowania greckiej gospodarki. Analiza tych dwóch grup przyczyn wskazuje, że grupą dominującą jest zdecydowanie mechanizm działania strefy euro. Uważamy, że strefa euro w obecnym kształcie nie może sprawnie funkcjonować. W związku z powyższym albo integracja w ramach strefy zostanie pogłębiona, albo należy ponownie rozważyć przyjęte koncepcje działania strefy euro i zaproponować rozwiązania dające państwom członkowskim strefy więcej narzędzi polityki gospodarczej, dzięki którym mogłyby przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom w gospodarce krajowej.

Słowa kluczowe: kryzys; strefa euro; Grecja; integracja walutowa

THE EUROZONE CRISES. THE CASE OF GREECE

(Summary)

This article attempts to define the causes of the outbreak of the crisis in the euro zone, with particular emphasis on Greece. The current economic situation of this country calls into question the prospects for accession of the Eurozone countries, for example Poland. Our research shows that the causes of the crisis in Greece can be considered in two ways – as a derivative of external and internal conditions. The term external conditions we understand as the mechanisms of the Eurozone's functioning and the term of internal conditions – functioning of the Greek economy. Analysis of these two groups indicates that the mechanism of the Eurozone's functioning is definitely the dominant group. In our opinion the Eurozone cannot function efficiently in its current form. In view of the above, either the integration within the zone will be deepened, or concepts concerning the mechanism of the Eurozone should be reconsidered and proposed solutions which gave the Member States more economic tools, so that they could counteract the negative phenomena in the national economy.

Keywords: crisis; Eurozone; Greece; monetary integration

Natasza Duraj
Dr hab., Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa
Instytut Ekonomik Stosowanych i Informatyki,
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: kaspul@uni.lodz.pl

Tomasz Sosnowski
Dr, Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa
Instytut Ekonomik Stosowanych i Informatyki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytet Łódzki; Poland
e-mail: kaspul@uni.lodz.pl

ZABEZPIECZENIE FINANSOWE REZERWAMI BILANSOWYMI DZIAŁALNOŚCI NOWYCH SPÓŁEK GIEŁDOWYCH

(Streszczenie)

Zasadniczym celem artykułu jest przedstawienie wyników badań empirycznych nad zabezpieczeniem finansowym rezerwami bilansowymi działalności gospodarczej spółek akcyjnych debiutujących na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Prace badawcze zorientowane były na uzyskanie odpowiedzi na następujące pytanie badawcze: czy w spółkach debiutujących na GPW w Warszawie ma miejsce zwiększenie poziomu zabezpieczenia finansowego działalności gospodarczej rezerwami bilansowymi po wprowadzeniu ich akcji do publicznego obrotu po raz pierwszy w porównaniu do sytuacji sprzed debiutu giełdowego? Uzyskane rezultaty zostały uzupełnione oceną ogólnej sytuacji finansowej badanych przedsiębiorstw w obszarze rentowności, płynności oraz zadłużenia. Analizy empiryczne przeprowadzono na grupie 204 spółek akcyjnych, których akcje zostały wprowadzone po raz pierwszy do publicznego obrotu na rynku głównym GPW w Warszawie w latach 2005–2012.

Słowa kluczowe: rezerwy bilansowe; pierwsze oferty publiczne; zabezpieczenie finansowe

FINANCIAL PROTECTION WITH THE BALANCE SHEET PROVISIONS OF THE NEW STOCK COMPANIES

(Summary)

The main aim of this article is to present the results of the empirical studies on the financial protection afforded by balance sheet provisions of the new companies on the Warsaw Stock Exchange. The research is devoted to answer the following research question: do the newly listed companies experience an increase in the level of financial protection with balance sheet provisions after the introduction of their shares to public trading for the first time in comparison to the situation before the IPO? This analysis has been supplemented by the assessment of the financial situation of the surveyed enterprises in the area of profitability, liquidity and debt. The empirical studies have been carried out on a sample of 204 companies whose shares were introduced to public trading on the main market of the WSE for the first time between 2005 and 2012.

Keywords: balance sheet provisions; initial public offering; financial protection

Alina Grynia
Dr, Uniwersytet w Białymstoku,
Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie, Poland
e-mail: alina.g@wp.pl

INNOWACYJNOŚĆ I KONKURENCYJNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA LITWY

(Streszczenie)

Zarówno teoria, jak i badania empiryczne wskazują na ścisłe powiązanie innowacyjności z konkurencyjnością krajów. Ważne jest zatem oparcie rozwoju gospodarczego na nowatorskich technologiach, które pozwolą na zwiększenie wydajności oraz podniesienie jakości wyrobów przy jednoczesnym obniżaniu kosztów produkcji.

Celem opracowania jest przedstawienie znaczenia innowacji oraz konkurencyjności gospodarki litewskiej na tle pozostałych gospodarek Unii Europejskiej.

Słowa kluczowe: konkurencyjność gospodarki; innowacyjność; narodowy system innowacji; Litwa

THE IMPACT OF INNOVATION ON INTERNATIONAL COMPETITIVENESS OF LITHUANIA

(Summary)

Both theory and empirical studies show the close links between innovation and competitiveness of countries. It is important, therefore, to base economic development on innovative technologies that will enhance productivity and increase product quality while reducing production costs.

The aim of the study is to present the importance of innovation as and competitiveness of the Lithuanian economy against the background of the other EU economies.

Keywords: economic competitiveness; innovation; national innovation system; Lithuania

Elżbieta Kryńska
Prof. zw. dr hab., Katedra Polityki Ekonomicznej
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: ekryn@uni.lodz.pl

DELOKALIZACJA MIEJSC PRACY W GLOBALNEJ GOSPODARCEI

(Streszczenie)

Globalna gospodarka ewoluje w sposób ciągły. Pod wpływem splotu zmian licznych uwarunkowań zmieniają się rynki. Jednym z rynków podlegających współcześnie istotnym zmianom jest rynek pracy. Celem opracowania jest identyfikacja najważniejszych przekształceń dokonujących się na jego stronie popytowej. Ich szczególnym przejawem jest delokalizacja miejsc pracy obserwowana w przestrzeni światowej, kontynentalnej, a także krajowej. Analiza jej uwarunkowań, kierunków i skali służy osiągnięciu celu opracowania.

Słowa kluczowe: delokalizacja; globalizacja; popyt na pracę; rynek pracy

RELOCATION OF JOBS IN THE GLOBAL ECONOMY

(Summary)

The global economy has been evolving continuously. Coincidence of numerous and different determinants leads to changes on the markets. The labour market is one of the markets that has been undergoing significant changes. The aim of the paper is to identify the most important transformations taking place on the demand side of the labour market. The relocation of jobs on a global, continental and national levels is a particular aspect of these transformations. Analysis of conditions, directions and scale of this relocation is a main focus of the paper.

Keywords: delocalization; globalization; labor demand; labor market

Justyna Lučinska
Dr, Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie
Uniwersytet w Białymstoku, Poland
e-mail: l.luczynska@uwb.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI A WZROST GOSPODARCZY LITWY W LATACH 2008–2011

(Streszczenie)

Celem artykułu jest zbadanie współzależności kapitału ludzkiego i wzrostu gospodarczego Litwy w okresie kryzysu gospodarczego XXI wieku. Na obiekty badawcze wybrano 10 okręgów administracyjnych Litwy, zaś okres badawczy obejmuje lata 2008–2011. Hipotezę badawczą sformułowano następująco: istnieje ścisła współzależność między kapitałem ludzkim a wzrostem gospodarczym Litwy w ujęciu przestrzennym. W procesie realizacji celu badawczego oraz weryfikacji hipotezy badawczej w artykule zastosowano następujące metody badawcze: analiza danych statystycznych z wykorzystaniem technik tabelarycznych i wykresów, budowa wskaźnika jakości kapitału ludzkiego oraz obliczenie współczynnika korelacji rang Spearmana. Uzyskane wyniki badań pozwoliły na zweryfikowanie hipotezy badawczej.

Słowa kluczowe: kapitał ludzki; wzrost gospodarczy; wskaźnik jakości kapitału ludzkiego

HUMAN CAPITAL AND ECONOMIC GROWTH OF LITHUANIA IN PERIOD 2008–2011

(Summary)

The purpose of this article is to investigate the correlation between human capital and economic growth in Lithuania during the period of economic crisis in the 21st century. 10 Lithuania districts were selected as research objects. The research period covers the years 2008–2011. Research thesis was formulated as follows: there is a strict correlation between human capital and economic growth in Lithuanian regions. In the process of thesis verification the following research methods were applied: a statistical data analysis using tabular techniques and charts, construction of human capital index and Spearman rank correlation coefficient. The obtained results have made it possible to verify the research thesis.

Keywords: human capital; economic growth; human capital quality index

Artur Modliński
Doktorant w Katedrze Marketingu, Wydział Zarządzania
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: modliński@uni.lodz.pl

Aron Wadlewski
Doktorant w Katedrze Marketingu, Wydział Zarządzania,
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: aron.wadlewski@gmail.com

PROCES UTRATY POZYCJI MONOPOLISTYCZNEJ PRZEZ POCZTĘ POLSKĄ

(Streszczenie)

Celem artykułu jest wyjaśnienie przyczyny posiadania przez Poczta Polską uprzywilejowanej pozycji rynkowej oraz wskazanie determinantów, które przyczyniły się do jej stopniowej utraty. Autorzy, wykorzystując zasoby internetowe w postaci artykułów prasowych, komentarzy oraz relacji dokonali próby charakterystyki procesu liberalizacji na polskim rynku usług pocztowych. Następnie przedstawiona została analiza porównawcza skutków takich działań z wykorzystaniem niemieckiego DHL, francuskiej La Poste oraz brytyjskiego Royal Mail. W opracowaniu uwzględnia się przyczyny organizacyjno-prawne i konkurencyjno-technologiczne jako główne czynniki, które doprowadziły do liberalizacji rynku usług pocztowych w Polsce. Wykorzystanie aktów prawnych i danych z raportów zagranicznych spółek pocztowych pozwala zrozumieć sam proces liberalizacji rynku w tym obszarze i porównać go z analogicznymi zjawiskami w innych krajach.

Słowa kluczowe: monopol; rynek usług pocztowych; liberalizacji rynku

THE PROCESS OF LOSING THE MONOPOLY POSITION BY POLISH POST

(Summary)

The main goal of the article is to point out the factors which have contributed to the monopoly position of Polish Post in the past and the determinants which has recently brought about its loss. The authors are using such online sources as press articles, comments and reports to characterize the process of Polish postal service market liberalization. Then, there is presented the juxtaposition of the process' results where Polish Post is compared with German DHL, French – La Poste and British – Royal Mail. In the article, the focal points are the organizational and legal as well as competitive and technological factors which have caused the loss of monopoly position by Polish Post. The use of legal acts and numeric data from the reports of foreign postal companies enable to conceive the process of liberalization in this area and to compare it with analogical phenomenon in other countries.

Keywords: monopoly; postal service market; market liberalization

Damian Mowczan
Mgr, doktorant, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: mowikk@gmail.com

OPTIMALNY POZIOM ZRÓŻNICOWANIA PŁAC W POLSKICH WOJEWÓDZTWACH A WZROST GOSPODARCZY

(Streszczenie)

W artykule poruszony został problem wyznaczania optymalnego poziomu nierówności płacowych w ujęciu regionalnym. Zaprezentowano koncepcję parabolicznego wpływu nierówności dochodowych na wzrost gospodarczy. W dalszej kolejności autor przedstawił kształtowanie się dysproporcji płacowych mierzonych współczynnikiem koncentracji Lorenza w polskich województwach w latach 2000–2010. Podjęta została również próba oszacowania wpływu tych dysproporcji na wzrost gospodarczy przy wykorzystaniu modelu ekonometrycznego.

Analizy potwierdzają opisywaną relację jedynie w części. Optymalny poziom nierówności płacowych został wiarygodnie oszacowany dla pięciu polskich województw.

Słowa kluczowe: dysproporcje płacowe; współczynnik koncentracji Lorenza; wzrost gospodarczy; analizy regionalne

OPTIMAL LEVEL OF WAGE INEQUALITIES IN POLISH REGIONS AND ECONOMIC GROWTH

(Summary)

The paper looks at the problem of optimal level of wage disparities in regional terms. First, the concept of parabolic effect of income inequalities on economic growth is presented. Author shows wage inequalities measured by Lorenz concentration ratio in Polish regions (NUTS 2) in 2000–2010. Then he tries to evaluate the influence of that disparities on economic growth using econometric model.

The analysis provides only partial confirmation of above relation. Optimal level of wage inequalities, in regional term, was reliably assessed only for 5 Polish regions (NUTS 2).

Keywords: wage disparities; Lorenz ratio; economic growth; regional analysis

Aleksandra Nowakowska
Dr hab., prof. UŁ. Katedra Gospodarki Regionalnej i Środowiska
Instytut Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: olanow@uni.lodz.pl

BUDOWANIE INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI – DOŚWIADCZENIA I DYLEMATY POLSKICH REGIONÓW

(Streszczenie)

Inteligentna specjalizacja to nowy paradygmat budowania przewagi konkurencyjnej europejskich regionów, eksponujący terytorialny charakter rozwoju. Jest on odpowiedzią na niedorozwój sektora B+R, nieefektywność wydatków publicznych oraz słabnącą innowacyjność europejskiej gospodarki, skutkującą pogłębiającym się dystansem względem światowych potęg gospodarczych.

Inteligentna specjalizacja jest zarazem nowym paradygmatem kształtowania regionalnej polityki innowacyjnej, dążącym do wyeliminowania dotychczasowych barier i niepowodzeń w budowaniu zdolności innowacyjnych regionów. Koncepcja inteligentnych specjalizacji regionalnych zaproponowana została wraz z nową wizją rozwoju Unii Europejskiej w Strategii Europa 2020.

Celem artykułu jest analiza strategii budowania inteligentnych specjalizacji w polskich regionach. Artykuł pokazuje idee tej koncepcji i eksponuje jej nowatorstwo, by na tak określonej podbudowie pokazać polskie doświadczenia i dylematy w kreowaniu inteligentnego rozwoju regionalnego. Uwaga skupiona jest na identyfikacji obszarów specjalizacji, metod ich wyborów i problemów związanych z tworzeniem polityki ich rozwoju.

Słowa kluczowe: inteligentna specjalizacja; innowacyjność; strategie rozwoju regionów; polityka regionalna

BUILDING SMART SPECIALIZATION – EXPERIENCES AND DILEMMAS OF POLISH REGIONS

(Summary)

Smart specialization is a new paradigm of building a competitive advantage of European regions, exposing the territorial nature of economic development. It is a response to the underdevelopment of R&D sector, inefficiencies in public spending in this sphere, and weakening European the innovativeness of the European economy, resulting in growing development gap between Europe and other parts of the world.

Smart specialization is also a new way of shaping the regional innovation policy, aiming to eliminate existing barriers and failures in building innovation capacity of regions. The concept of smart regional specialization was proposed along with a new vision of the development of the European Union's Europe 2020 Strategy.

The purpose of this article is to analyze strategies for building smart specialization in Polish regions. The article shows the ideas of this concept and exposes its novelty, the so-determined to show the Polish foundation of experience and dilemmas in the creation of regional smart growth. It focuses especially on the identification the areas of specialization, methods for their choices and ways of implementation.

Keywords: smart specialization; innovation; regional development strategies; regional policy

Janusz Skodlarski

Prof. zw. dr hab., Katedra Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, Poland

e-mail: kathek@uni.lodz.pl

LIBERALIZM GOSPODARCZY W OPINII WSPÓŁCZESNYCH BADACZY FRANCUSKICH

(Streszczenie)

Kryzysy ekonomiczne w latach 1991–1992 i w 1997–1998, a zwłaszcza kryzys w 2008 roku sprowokowały ekonomistów i polityków do refleksji na temat rynku i roli państwa w gospodarce. Coraz częściej podważano wiarę w liberalny rynek. Niektórzy ekonomiści opowiadają się za rozszerzeniem interwencjonizmu państwowego. Inni zaś twierdzą, że państwo psuje gospodarkę, bo rządzi polityka, a nie ekonomiczna wiedza.

Kryzysy ekonomiczne, nasilająca się globalizacja w gospodarce światowej oraz zagrożenia ekologiczne sprawiły, że w pierwszej dekadzie XXI w. duże zainteresowanie problematyką współczesnego liberalizmu przejawiało francuskie środowisko naukowe. Interesujący punkt widzenia na tę kwestię przedstawił filozof Jean Claude Micheà. Główną jego tezę można streścić następująco. Liberalizm współczesny powinien być jednością, łączącą liberalizm ekonomiczny z osiągnięciami kultury i historii oraz z elementami religii. Czynnikiem centralnym, według niego, powinien być liberalizm ekonomiczny.

Odmienne stanowisko prezentują profesorowie ekonomii Morice Niveau i Yves Crozet. Krytykują oni wolny rynek jako niesprawiedliwy społecznie. Inni autorzy francuscy, tacy jak André Gauthier i Odile Castel, bardzo krytycznie odnoszą się do liberalnej globalizacji. Z kolei Yves Carsalade jest zwolennikiem interwencjonizmu państwowego, a Philippe Norel wskazuje na wolny rynek jako główny czynnik rozwoju gospodarczego.

Słowa kluczowe: liberalizm; kapitalizm; wolny rynek; interwencjonizm państwowy; kryzys ekonomiczny; globalizacja

ECONOMIC LIBERALISM IN THE OPINION OF CONTEMPORARY FRENCH SCIENTIFIC MILIEU

(Summary)

Economic crises in 1991–1992 and 1997–1998 and particularly in 2008 provoked economists and politicians to reflection about the role of state in economy. They more often undermine faith in liberal market. Some of the economists advocate for state interventionism. Others claim that state could spoil the economy because „it is politics that rules” not economic knowledge.

Economic crises, globalization of world economy and environmental hazards made French scientific milieu more interested in problems of modern liberalism in first decade of XXI century. Jean Claude Micheà presented interesting point of view on this issue. According to him modern liberalism should be one combining economic liberalism with achievements of culture, history and religion. Nevertheless economic liberalism should be the central point. The opposite point of view is presented by professors of economics Morice Niveau and Yves Crozet. They criticize free market as socially unjust.

Other French authors as Andre Gauthier and Odile Castel are very critical of liberal globalization. Yves Carsalade is supporter of state interventionism. Philippe Norel appoints free market as a main factor of economic development.

Keywords: liberalism; capitalism; free market; state interventionism; economic crisis; globalization

Jarosław Wołkonowski
Dr hab., Katedra Ekonomii,
Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie,
Uniwersytet w Białymstoku; Poland
e-mail: wolkonowski@uwb.edu.pl

PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE KAPITAŁU LUDZKIEGO NA LITWIE W OKRESIE 2001–2011

(Streszczenie)

Dokonana analiza wskaźników kapitału ludzkiego Litwy wykazała, że największe zmiany w badanym okresie odnotowano w zakresie wskaźników dotyczących odsetka osób z wyższym wykształceniem, liczby studentów na studiach stacjonarnych na 1000 mieszkańców (pracujących), liczby zatrudnionych w B+R na 1000 mieszkańców (pracujących), liczby zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych oraz odległości struktury pracujących Litwy od struktury w UE 15. Spośród negatywnych wskaźników kapitału ludzkiego należy odnotować dużą spadkową dynamikę liczby ludności zarówno w kraju, jak i we wszystkich okręgach Litwy.

W toku przeprowadzonej analizy przestrzennego zróżnicowania okręgów Litwy stwierdzono, że najlepszymi wskaźnikami kapitału ludzkiego charakteryzowały się okręgi wileński i kowieński. W badanym okresie zanotowano tu najwyższą pozytywną dynamikę zmian wskaźników kapitału ludzkiego. Największe zróżnicowanie przestrzenne zaobserwowano w badanym okresie w zakresie takich mierników kapitału ludzkiego jak liczba zatrudnionych w sektorze B+R, studenci studiów stacjonarnych oraz nauczyciele akademicy. Najmniejsze zróżnicowanie regionalne odnotowano wśród wskaźników dotyczących liczby zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych oraz zatrudnienia – odsetek aktywnych zawodowo z wykształceniem średnim zawodowym i odsetek pracujących z wykształceniem średnim zawodowym. Kilka okręgów Litwy charakteryzowało się niskim poziomem analizowanych mierników kapitału ludzkiego. Dotyczyło to przede wszystkim okręgów tauroskiego i mariampolskiego, gdzie odnotowano również najslabsze wskaźniki w zakresie dynamiki zmian mierników kapitału ludzkiego.

Słowa kluczowe: kapitał ludzki; Litwa; mierniki kapitału ludzkiego; zróżnicowanie przestrzenne kapitału ludzkiego

SPATIAL DIVERSITY OF HUMAN CAPITAL IN LITHUANIA IN THE PERIOD 2001–2011

(Summary)

The analysis of indicators of human capital in Lithuania shows that the biggest changes recorded in the discussed period were undergone by the following indicators: the percentage of people with higher education, the number of full-time students per 1,000 residents (employees), the number of employees in R&D per 1000 inhabitants (employees), the number of infant deaths per 1000 live births and the distance of Lithuania's employment structure from the structure of the EU 15. Among the negative indicators of human capital downward trends in the population sizes both in the country and in all counties of Lithuania should be recorded.

In the analysis of spatial differentiation between counties of Lithuania it was stated that the best indicators of human capital were shown by Vilnius and Kaunas Counties. In the analyzed period, these districts showed the highest positive dynamics of indicators of human capital. Such human capital indicators as number of employees in R&D sector, full-time students and academics presented the biggest spatial heterogeneity. The smallest regional variations were observed among

the tested indicators for the number of infant deaths per 1,000 live births and the proportion of economically active people with secondary vocational education as well as a similar indicator for the percentage of employed people with secondary vocational education. Several counties of Lithuania had very poor results of the analyzed measures of human capital. This primarily refers to Tauragė and Marijampolė Counties. They also had the weakest results concerning dynamics of changes of indicators of human capital

Keywords: human capital; Lithuania; human capital metrics; spatial differentiation of human capital